

ARCHEOLOGIA POLSKI XXXV. 1990

ARCHEOLOGIA Polski

PL ISSN 0003-8180

XXXV:1990
Zeszyt 2

**INSTYTUT HISTORII KULTURY-MATERIALNEJ
POLSKIEJ AKADEMII NAUK**

**RES PUBLICA PRESS
WARSZAWA**

<http://www.rcin.org.pl>

- Andrzej Abramowicz, Historia archeologii polskiej. XIX i XX wiek. Warszawa-Łódź 1991, ss. 207
- Barbara Balke, Kultura przeworska w międzyrzeczu Wisły, Pilicy i Ilżanki. Warszawa 1992, ss. 102. +ilust.
- Andrzej Buko, Ceramika wczesnopolska. Wprowadzenie do badań. Ossolineum 1990, ss. 440.
- Halina Dobrzańska, Osada z późnego okresu rzymskiego w Igołomi, woj. krakowskie.
Cz. I: Materiały. Ossolineum 1990, ss. 178.
Cz. II: Kraków 1990, ss. 148.
- Andrzej Janeczek, Osadnictwo pogranicza polsko-ruskiego. Woj. bełskie od schyłku XVI do początku XVII wieku. Ossolineum 1991, ss. 384.
- Sławomir Kadrow, Iwanowice, stanowisko Babia Góra. Cz. I. (w druku)
- Jolanta Kowalska, Taniec drzewa życia. Uniwersalia kulturowe w tańcu. Warszawa 1992, ss. 210
- Elżbieta Kowecka, Dwór „najrzędniejszego w Polsce magnata”. Warszawa 1992, ss. 295
- Jerzy Maik, Tekstylnia wczesnośredniowieczne z wykopalisk w Opolu. Warszawa 1991, ss. 128.
- Urszula Maj, Stradów I, stanowisko I. Część I – Ceramika wczesnośredniowieczna. Kraków 1990, ss. 135.
- Elżbieta Mazur, Warszawska Spółdzielnia Mieszkaniowa 1921-1939. Materialne warunki bytu robotników i inteligencji w eksperymentalnym osiedlu mieszkaniowym. (w druku)
- Andrzej Nadolski, Grunwald. Problemy wybrane. Olsztyn 1990, ss. 242.
- Nędza i dostatek na ziemiach polskich od średniowiecza po wiek XX. Materiały sesji zorganizowanej przez IHKM PAN 20-22 maja 1991 r. w Warszawie. Warszawa 1992, ss. 269.
- Andrzej Niewęglowski, Cmentarzysko kultury przeworskiej w Garwolinie, woj. siedleckie. Warszawa 1991, ss. 130.
- Witold Świętosławski, Strzemiona średniowieczne z ziem Polski. Łódź 1990, ss. 141.
- Irena Turnau, History of Dress in Central and Eastern Europe from the Sixteenth to the Eighteenth Century. Warszawa 1991, ss. 168.
- Irena Turnau, History of Knitting Before Mass Production. Warszawa 1991, ss. 214 + ilustr.
- Irena Turnau, Ubiór narodowy w dawnej Rzeczypospolitej. Warszawa 1991, ss. 208 + ilustr.
- Przemysław Urbańczyk, Medieval Arctic Norway. Warszawa 1992, ss. 287+ ilustr.
- Uzbrojenie w Polsce średniowiecznej 1350-1450 (red. A. Nadolski). Łódź 1990, ss. 530.
- Zenon Woźniak, Osada grupy tynieckiej w Podłężu, woj. krakowskie. Ossolineum 1990, ss. 165.

BIBLIOTEKA ETNOGRAFII POLSKIEJ
(pod redakcją Andrzeja Woźniaka)

- Nr 43, Ryszard Tomicki, Ludzie i bogowie. Indianie meksykańscy wobec Hiszpanów we wczesnej fazie konkwisty. Ossolineum 1990, ss. 402.
- Nr 44, Mirosława Drozd-Piasecka, Ziemia w społeczności wiejskiej. Studium etnograficzne wsi południowo-wschodniego Mazowsza, Warszawa 1991, ss. 178.
- Nr 45, Iwona Kąbzińska-Stawarz, Games of Mongolian Shepherds. Warszawa 1991, ss. 154.
- Nr 46, Jolanta Kowalska, Tree of Life Dance. Cultural Universals in Motion. Warszawa 1992, ss. 207+ ilustr.
- Nr 47, Górale Beskidu Żywieckiego. Wybrane zagadnienia kultury ludowej (red. D. Tylkowa). (w druku)

POLSKIE BADANIA ARCHEOLOGICZNE
(pod redakcją Witolda Hensla)

- Tom 30, Elżbieta Kempisty, Zofia Sulgostowska, Osadnictwo paleolityczne, mezolityczne i paraneolityczne w rejonie Woźnej Wsi, woj. łomżyńskie. Warszawa 1991, ss. 158.

STUDIA I MATERIAŁY Z HISTORII KULTURY MATERIALNEJ
(pod redakcją Elżbiety Balcerzak)

- Tom LXII, Agnieszka Samsonowicz, Łowiectwo w Polsce Piastów i Jagiellonów. Ossolineum 1991, ss. 410.
- Tom LXIII, Dariusz Główka, Gospodarka w dobrach plebańskich na Mazowszu w XVI-XVIII w. Warszawa 1992, ss. 203

ARCHAEOLOGIA POLONA

- Vol. XXVIII, Ossolineum 1990 (1989), ss. 263.
- Vol. XXIX, Warszawa 1991, ss. 178.

IMPORTED CUSTOMER SUPPORT MATERIALS
POLISHED AT 10000 RPM

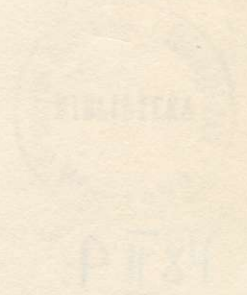
ARCHEOLOGIA POLSKI

TOM XXXIV

Zeszyt 2

1999

ARCHEOLOGIA POLSKI

WARSZAWA
KRAKÓW

INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ
POLSKIEJ AKADEMII NAUK

ARCHEOLOGIA POLSKI

TOM XXXV

Zeszyt 2

1990

P 1184

WARSZAWA
RES PUBLICA PRESS
1991

Akc. 169/02 d.
<http://www.rcin.org.pl>

5.XI.92.

Skład Redakcji Naukowej:

ZBIGNIEW BUKOWSKI (redaktor), MARIA DEKÓWNA (z-ca redaktora),
IZABELA TOMASZEWSKA (sekretarz)

ARCHEOLOGIA POLSKA

TOM XXXV

Adres Redakcji

Instytut Historii Kultury Materialnej PAN
00-140 Warszawa, al. Świerczewskiego 105
tel. 20-28-81 do 84 wewn. 138

Redaktor techniczny: Anna Kołacz

© Copyright by Instytut Historii Kultury Materialnej PAN.
Warszawa 1991

Printed in Poland

„Res Publica Press” Spółka z o.o. Warszawa 1992
Nakład 620 egz. + 50 egz., objętość 18 ark. wyd.,
papier offsetowy 70g/m² 70 x 100 cm,
Zam. nr 2/91

SPIS TREŚCI

„Archeologii Polski”, t. XXXV: 1990, zesz. 2

METODY I METODOLOGIA

Tomasz Goslar, Danuta J. Michczyńska, Mieczysław F. Pazdur, Datowanie radiowęglowe wysokiej precyzji i probabilistyczna kalibracja dat radiowęglowych	191
High precision radiocarbon dating and probabilistic calibration of 14C dates	213
Tadeusz Malinowski, Eksperymenty archeologiczne w Polsce	215
Archeological experiments in Poland	239
Marek Dulnicz, Zbigniew Kobyliński, Archeologiczne mapy osadnicze i ich przydatność do komputerowej analizy przestrzennej	241
Archäologische Siedlungskarte und ihre Nützlichkei bei der räumlichen Computeranalyse ...	266

STUDIA

Anthony F. Harding, Janusz Ostoja-Zagórski, Osadnictwo schyłkowych faz epoki brązu i okresu halsztackiego w mikroregionie Sobiejuch, woj. Bydgoszcz i jego wpływ na przeobrażenia środowiska przyrodniczego	267
Settlement of later phase of the Bronze Age and Hallstatt period in the Sobiejuchy microregion (Bydgoszcz voivodship) and the influence on the changes in the natural environment	284
Władysław Łosiński, W sprawie rozwoju gospodarki towarowo-pieniężnej na ziemiach polskich we wczesnym średniowieczu w kontekście dziejów obrotu pieniężnego w strefie nadbałtyckiej Część I.....	287
Zur Frage der Entwicklung der frühmittelalterlichen Ware-Geld-Wirtschaft in polnischen Gebieten im Kontext der Geschichte des Geldumsatzes in der Ostseezone. Teil I	307

DYSKUSJE I POLEMIKI

Bogdan Balcer, Do dyskusji na temat krzemieniarstwa neolitycznego i neolityzacji ziem Polski	311
In connection with a discussion on the Neolithic flint industry and Neolithization of Polish territory.....	330
Ewa Niesiołowska-Śreniowska, W sprawie możliwości poznawczych krzemieniarstwa dla problematyki neolityzacji dorzecza Wisły i Odry. (W odpowiedzi Jackowi Lechowi)	333
On the possibilities to investigate the flint industry in connection with problems of Neolithization of the Vistula and Odra basins (a gloss to J. Lech's paper)	339
Karol Szymczak, Odpowiedź na artykuł Zofii Sulgostowskiej „O podstawach wydzielenia kultury perstuńskiej”	341
A gloss to Z. Sulgostowska's paper „On the main characteristics distinguishing the Perstunian culture”.....	346
Jerzy Piaskowski, W sprawie uogólnień wyników analiz metaloznawczych. (Uwagi nad książką H. Mamzera „Studia nad metalurgią żelaza na terenie północno-wschodniej Bułgarii we wczesnym średniowieczu”, Wrocław 1988).....	346
On generalizations of the results of metallurgical analyses. (Some remarks on the study by H. Mamzer „Studia nad metalurgią żelaza na terenie północno-wschodniej Bułgarii we wczesnym średniowieczu” [Studies on the iron metallurgy in the territories of North-Eastern Bulgaria in the Early Middle Ages], Wrocław 1988)	354

KRONIKA

Prof. dr habil. Tadeusz Wiślarski, 5. IV. 1931 – 15. I. 1989 (Lech Czerniak) 357

RECENZJE

- V. Budinský-Krička, L. Veliačik, Krásna Ves – Gräberfeld der Lausitzer Kultur, Nitra 1986 (Urszula Dziub) 363
- U. Lund Hansen, Römischer Import im Norden. Warenaustausch zwischen dem Römischen Reich und dem freien Germanien, København 1987 (Jerzy Wielowiejski) 367
- J. Bubeník, Slovanské osídlení středního Poočří, Praha 1988 (Andrzej Sikorski)..... 377

Archäologische Stellungnahme und ihre Rückmeldung bei der finnischen Computertypographie 360
 do komputerowej analizy kreszowaniai 361
 Marek Doliniec, Zbiornik Kobyliński. Archeologiczne napiętnościanki i ich przydatność 359
 Archeological experiments in Poland 359
 Tadeusz Malinowski, Eksperymenty archeologiczne w Polsce 359
 High precision allocation dating and probability calculation of 14C dates 357
 Kłowa wysoka precyzja i prawdopodobieństwo kalibracji dat radiowęglowych 357

STUDIA

Zur Frage der Entwicklung der frühmittelalterlichen Ware-Geld-Wirtschaft in polnischen Gebieten im Kontext der Geschichte des Goldmines in der Osezone, Teil I 307
 polskiemi Caspi 307
 Istich we wzrastającym średniowieczu w kontekście historii osiedlenia pińskiego w archaice 304
 Władysław Łosiński, W sprawie rozwoju gospodarki towarowo-pieniężnej na ziemiach pol- 304
 mon (Tybogać zowidzieli) and the influence of the mining activity on the natural environment 304
 element of later phase of the mining activity and its impact on the socio-cultural environ- 304
 ment in medieval pińskie 304
 i okresu średniowiecznego w miłośrocznej socjologii, woj. Bydgoskiej i jego wpływ na prze- 304
 Anthonij F. Harding, Jansz Gatoja-Szabotaj, Odkrywanie szczytów w szczytach 304

DYSKUSJE I POLSKI

W sprawie możliwości poznawania kreszowaniai 333
 problematycznyi kreszowaniai danychi Włazy i Ody. (W odpowiedzi Jackowi Lechow) 333
 On the possibility to investigate the flint industry in connection with problems of Neolithi- 332
 zation of the Vistula and Odra basins 332
 Karel Švaňáček, Odpowiedź na myślenie Zofii Sulgostowskiej, O podstawach wydobycia kul- 341
 tury prehistorycznej 341
 A class to Z. Sulgostowska's paper, On the main characteristics distinguishing the Neolithi- 342
 culture 342
 Jerzy Florkowski, W sprawie uogólnień wywodzących się z kreszowaniai 342
 342 H. Mankner, Študijska i naučna razmatranja o razvoju poljoprivrede i obradbanje u 342
 wczesnym średniowieczu, Wrocław 1988 342

ARCHEOLOGIA POLSKI is regularly listed in the International Current Awareness Service: Anthropology. Selected material is indexed in the International Bibliography of Social and Cultural Anthropology.

SPIS TREŚCI

Tomu XXXV „Archeologii Polski”

METODY I METODOLOGIA

Buko Andrzej, Werfel Zbigniew, Analizy współzależności pomiędzy średnicami den i wylewów a wysokościami wyrobów garncarskich.....	1	37
An analysis of the correlation between the diameters of bases and moulds and the heights of pottery.....	1	44
Dulinicz Marek, Kobyliński Zbigniew, Archeologiczne mapy osadnicze i ich przydatność do komputerowej analizy przestrzennej.....	2	241
Archäologische Siedlungskarte und ihre Nützlichkeit bei der räumlichen Computer-analyse.....	2	266
Goslar Tomasz, Michczyńska Danuta, Pazdur Mieczysław F., Datowania radiowęglowe wysokiej precyzji i probabilistyczna kalibracja dat radiowęglowych.....	2	191
High precision radiocarbon dating and probabilistic calibration of 14C dates.....	2	213
Herbich Tomasz, Misiewicz Krzysztof, Zastosowanie analizy komputerowej do opracowania danych z badań archeologicznych na przykładzie prospekcji na stanowisku Słonowice, woj. kieleckie.....	1	25
Computer analysis in processing archaeological and geophysical data, based on the prospection on the site Słonowice, Kielce province.....	1	35
Hilczer Wojciech, Zastosowanie mikrokomputera przy wykonywaniu planów warstwowych stanowisk archeologicznych.....	1	17
The use of microcomputer in making contour maps of archaeological sites.....	1	24
Malinowski Tadeusz, Eksperymenty archeologiczne w Polsce.....	2	215
Archaeological experiments in Poland.....	2	239
Trzeciak Paweł, Zastosowanie metod komputerowych przy ustalaniu dat radiowęglowych (na przykładzie prac Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi).....	1	7
Computer methods in determining radiocarbon dates (based on the works of the Archaeological and Ethnographic Museum in Łódź).....	1	15

STUDIA

Harding F. Anthony, Ostoja-Zagórski Janusz, Osadnictwo schyłkowych faz epoki brązu i okresu halsztackiego w mikroregionie Sobiejuch, woj. Bydgoszcz i jego wpływ na przeobrażenia środowiska przyrodniczego.....	2	267
Settlement of later phase of the Bronze Age and Hallstatt period in the Sobiejuchy micro-region (Bydgoszcz voivodship) and the influence on the changes in the natural environment.....	2	284
Łosiński Władysław, W sprawie rozwoju gospodarki towarowo-pieniężnej na ziemiach polskich we wcześnieym średniowieczu w kontekście dziejów obrotu pieniężnego w strefie nadbałtyckiej. Część I.....	2	287
Zur Frage der Entwicklung der frühmittelalterlichen Waren-Geld-Wirtschaft in polnischen Gebieten im Kontext der Geschichte des Geldumsatzes in der Ostsezone. Teil I.	2	307

Schäfer Klaus, Die Śmiardowo Kultur – ein Beitrag zur frühen Bronzezeit in Nordwest Polen.....	1	57
Kultura śmiardowska – przyczynek do badań nad wczesną epoką brązu w północno-wschodniej Polsce.....	1	85
Sulgostowska Zofia, Pochówek mezolityczny z okresu atlantyckiego w Woźnej Wsi, woj. łomżyńskie.....	1	47
Mesolithic burial in the Atlantic period, Woźna Wieś, Łomża province.....	1	56
Waldhauser Jiří, Sozioökonomische Modelle zu den nordböhmisches nichtkeltischen Gruppen von Podmokly und Kobyly (Modelle der Latènisierung).....	1	87
Spoleczno-gospodarcze modele północnoczeskich nieceltyckich grup Podmokly i Kobyly (modele latenizacji).....	1	110

DYSKUSJE I POLEMIKI

Balcer Bogdan, Do dyskusji na temat krzemieniarstwa neolitycznego i neolityzacji ziem Polski.....	2	311
In connection with a discussion on the Neolithic flint industry and Neolithization of Polish territory.....	2	330
Kukawka Stanisław, Udział komponentu północno-wschodniego w wytwórczości ceramicznej kultury pucharów lejkowatych na ziemi chełmińskiej (na marginesie pracy A. Koško „Osady kultury pucharów lejkowatych w Inowrocławiu-Mątwach, woj. Bydgoszcz, stanowisko 1”, Inowrocław 1988).....	1	139
An influence of northeastern elements on the production of the Funnel-Beaker Culture on the Chełmno territory (on the margin of A. Koško's work, „Settlement belonging to the Funnel-Beaker Culture in Inowrocław-Mątwy, Bydgoszcz voivodship, site 1”, Inowrocław, 1988).....	1	159
Niesiołowska-Śreniowska Ewa, W sprawie możliwości poznawczych krzemieniarstwa dla problematyki neolityzacji dorzecza Wisły i Odry (w odpowiedzi Jackowi Lechowi)....	2	333
On the possibilities to investigate the flint industry in connection with problems of Neolithization of the Vistula and Odra basins (a gloss to J. Lech's paper).....	2	339
Piaskowski Jerzy, W sprawie tzw. żużla kowalskiego w starożytności i wczesnośredniowiecznej produkcji żelaza.....	1	163
The problem of the so-called smith slang in ancient and Early Medieval iron production.....	1	168
Piaskowski Jerzy, W sprawie uogólnień wyników analiz metaloznawczych (uwagi nad książką H. Mamzera „Studia nad metalurgią żelaza na terenie północno-wschodniej Bułgarii we wczesnym średniowieczu”, Wrocław 1988).....	2	346
On generalizations of the results of metallurgical analyses (some remarks on the study by H. Mamzer „Studia nad metalurgią żelaza na terenie północno-wschodniej Bułgarii we wczesnym średniowieczu” („Studies on iron metallurgy in the territories of North-Eastern Bulgaria in the Early Middle Ages”), Wrocław 1988).....	2	354
Stoczkowski Wiktor, Modele optymalizacyjne w archeologii, czyli rozważania o spekulacji metafizycznej.....	1	113
Optimal models in archaeology or some reflections on metaphysical speculations.....	1	133
Szymczak Karol, Odpowiedź na artykuł Zofii Sulgostowskiej „O podstawach wydzielenia kultury perstuńskiej”.....	2	341
A gloss to Z. Sulgostowska's paper „On the main characteristics distinguishing the Perstunian Culture”.....	2	346
Wasylikowa Krystyna, Węgle drzewne w osadach organicznych jako wskaźnik pożarów.....	1	133
Charcoal in organic sediments as an indication of fires.....	1	139
Żak Jan, O chronologii ostróg a zaczepach haczykowato zagiętych do wnętrza.....	1	161
Zur Chronologie der Hakensporen mit nach innen umgeschlagenen Enden.....	1	162

RECENZJE

T. M. Berga, Monety v archeologických pamjatnikach Latvii IX-XII., Riga 1988 (Władysław Łosiński).....	1	182
J. Bubeník, Slovanské osídlení středního Poohří, Praha 1988 (Andrzej Sikorski)	2	377
V. Budnský-Krička, L. Veliačik, Krásna Ves – Gräberfeld der Lausitzer-Kultur, Nitra 1986 Urszula Dziub).....	2	363
Frühe Völker in Mitteleuropa, Berlin 1988 (Marek Dulinicz).....	1	179
A. Leroi-Gourhan, Dictionnaire de la préhistoire, Paris 1988 (Zbigniew Bukowski).....	1	169
U. Lund Hansen, Römischer Import im Norden. Warenaustausch zwischen dem Römischen Reich und dem freien Germanien København 1987 (Jerzy Wielowiejski).....	2	367

KRONIKA

Prof. dr hab. Tadeusz Wiślański, 5.04.1931 – 15.01.1989 (Lech Czerniak).....	2	257
--	---	-----

1. The first part of the paper is devoted to the description of the experimental conditions and the results of the measurements. The second part is devoted to the discussion of the results and the conclusions. The third part is devoted to the bibliography.

The first part of the paper is devoted to the description of the experimental conditions and the results of the measurements. The second part is devoted to the discussion of the results and the conclusions. The third part is devoted to the bibliography.

2. The second part of the paper is devoted to the discussion of the results and the conclusions. The third part is devoted to the bibliography.

The second part of the paper is devoted to the discussion of the results and the conclusions. The third part is devoted to the bibliography.

3. The third part of the paper is devoted to the bibliography.

The third part of the paper is devoted to the bibliography.

ARCHEOLOGIA

Tom XI, Ossolineum 1991 (1989), ss. 202.

Tom XII, Warszawa 1991 (1990), ss. 174.

Tom XLII, (w druku)

ARCHEOLOGIA POLSKI

Tom XXXIV, z. 1, Ossolineum 1990 (1989), ss. 244.

Tom XXXIV, z. 2, Ossolineum 1990 (1989), ss. 259.

Tom XXXV, z. 1 i 2 (w druku)

ETHNOLOGIA POLONA

Vol. 14:1988, Ossolineum 1991, ss. 258.

Vol. 15/16 Poznań 1992, ss 175

ETNOGRAFIA POLSKA

Tom XXXIV, z. 1/2, Ossolineum 1990, ss. 268.

Tom XXXV, z. 1, Warszawa 1991, ss. 284.

Tom XXXV, z. 2, Warszawa 1991, ss. 216.

INVENTARIA ARCHAEOLOGICA. POLOGNE

Fasc. LXIII, Tombe princière de Sandomierz-Krakówka, période romaine précoce, par Andrzej Kokowski et Jozef Ścibior. PWN 1990, PL 385 (12 feuilles)

KWARTALNIK HISTORII KULTURY MATERIALNEJ

Rok. XXXIX, nr 1, Warszawa 1991, ss. 97.

nr 2, Warszawa 1991, ss. 144.

nr 3, Warszawa 1991, ss. 176.

nr 4, Warszawa 1992, ss. 110

Rok XL, nr 1 Warszawa 1992, ss. 116

POLISH ARCHAEOLOGICAL ABSTRACTS

Vol. 19 Poznań 1992

PRZEGLĄD ARCHEOLOGICZNY

Tom 37, Ossolineum 1990, ss. 238.

Tom 38, Wrocław 1991, ss. 148.

Tom 39, (w druku)

SPRAWOZDANIA ARCHEOLOGICZNE

Tom XLII, Kraków 1991, ss. 406.

Tom XLIII, Kraków 1992 ss 349.

R-16 BIBLIOTEKA
I
H
K
M
P II 84

INSTYTUT
ARCHEOLOGII
I ETNOLOGII
PAN
BIBLIOTEKA

CZYTELNI
~~XXXXXXXXXX~~
P399